

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Vanhus- ja vammaispalvelut

LIKKUMISTA TUKEVIEN PALVELUJEN VPL-KULJETUSPALVELUN TOIMINTAOHJE ~~1.7.2016~~ 1.4.2020 LÄHTIEN

Sosiaali- ja terveyslautakunta ~~13.6.2016~~ 25.2.2020

Muutokset näkyvissä

Sisällys

Johdanto.....	2
Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301.....	3
1. Liikkumista tukevat palvelut.....	4
2. Neuvonta, palveluohjaus sekä palvelutarpeen arviointi.....	5
3. Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut.....	5
4. Palvelutarpeen arviointiin perustuvat liikkumista tukevat palvelut.....	6
4.1 Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti.....	6
4.2 Helsingin seudun liikenteen Oikeus saattajaan -kortti.....	6
4.3 Alennusliput invalideille ja eläkeläisille.....	7
4.4 KELA taksi.....	7
4.5 Liikkumisen tukeminen on osa muuta palvelua TYÖNTEKIJÄ OHJETTA.....	7
5. Saattajapalvelu ja taksikorttikuljetus.....	7
5.1 Saattajapalvelu.....	7
5.2 Taksikortti Taksikuljetus.....	7
5.2.3 Taksikuljetuksessa mukana olevat muut matkustajat.....	9
Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3.4.1987/380.....	11
1.1 Kuljetuspalvelun tarpeen arvioiminen.....	12
1.2 Kuljetuspalvelun myöntäminen.....	12
1.3 Kuljetuspalvelumatkojen määrä ja kohdennus.....	12
1.4 Kuljetuspalvelumatkojen aluerajat.....	13
1.5 Vierailupaikkakunnalla tehtävät matkat.....	14
1.6 Matkojen määrä ja korvaustapa.....	14
1.7 Kuljetuspalvelun käyttäminen.....	14
1.8 Palvelulisä ja invataksin käyttöoikeus.....	14
1.9 Taksikuljetuksessa mukana olevat muut matkustajat.....	15
1.10 Väärinkäytökset.....	15

Johdanto

Liikkumista tukevia palveluja voidaan myöntää sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain nojalla. Tähän ohjeeseen on yhdistetty molempien lainsäädännön ohjeistus. Sosiaalihuoltolain nojalla myönnettyt palvelut ovat määrärahasidonnaisia ja vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on subjektiivinen oikeus. Molempien palvelujen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Määrärahasidonnaisessa palvelussa etusijalle asetetaan heikoimmassa asemassa olevat asiakkaat.

Prosessin pääkohdat

Osassa yksi on sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen toimintaohje

Osassa kaksi on vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje

Nämä ohjeet korvaavan sosiaali- ja terveyslautakunnan 13.6.2016 hyväksymät toimintaohjeet ja 15.4.2019 HSL vyöhykeuudistukseen liittyvän muutoksen.

OSA 1 Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen toimintaohje

Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301

23 §

Liikkumista tukevat palvelut

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla;
- 2) saattajapalveluna;
- 3) ryhmäkuljetuksina;
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset;
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Yksilöllisiä kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

1. Liikkumista tukevat palvelut

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne ja siihen kuuluvat lähibussit ovat ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

~~Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia, ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.~~

Neuvonta, palveluohjaus ja palvelutarpeen arviointi

Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut:

- julkisen liikenteen käytön ohjaus ja neuvonta
- Helsingin seudun liikenteen matalalattiabussit
- Helsingin seudun liikenteen lähibusseja
- vapaaehtoistoiminnan kulttuuriluotsit
- vapaaehtoistoiminnan ystävät

Palvelutarpeen arvioinnin pohjalta myönnettävät liikkumista tukevat palvelut

Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti ja Oikeus saattajaan kantakortti
Kela taksi: käyttöön oikeuttava todistus hoito- tai vastaanottopaikasta

Kotihoidon asiakkaiden asioimisapu: kotihoidon yksi tuote on asiointiapu
Omaishoidon tuen asiakkaat: omaishoitajanhoitajan tehtäviin kuuluu mm. saattaminen, ulkoilu yms.

Vammaispalvelujen asumisohjaajan työhön kuuluu asiointi- ja
Henkilökohtaisen apuun voi kuulua osallistuminen asiakkaan virkistys-, harrastus- ja
asiointimatkoihin

Palveluasumiseen kuuluu osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

Vapaaehtoistoimintaan kuuluva tukihenkilötoiminta: sopimukseen perustuvaa
vapaaehtoistoimintaa, jolloin vapaaehtoisen ja autettavan kanssa sovitaan toiminta-
ja siihen liittyvä korvaus.

Saattajapalvelu

Taksikortti

2. Neuvonta, palveluohjaus sekä palvelutarpeen arviointi

Liikkumista tukevien palvelujen neuvonta ja palveluohjaus, sekä myöntäminen, perustuvat asiakkaan elämäntilanteeseen, toimintakykyyn ja voimavarojen arviointiin. Laaja-alainen palvelutarpeen selvittely tehdään useimmiten kotikäynnillä. Näin on mahdollista kartoittaa asiakkaan asumisympäristössä liikkumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Arvioinnin tueksi voidaan pyytää erikseen lääkärintodistus ja/tai eri asiantuntijoiden lausuntoja.

Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään asiakkaan palvelukokonaisuus ja miten eri palvelut vastaavat liikkumisen tarpeisiin. Palvelujen päällekkäisyyttä ei saisi muodostua.

~~Liikkumista tukevien palvelujen asiakkuuksien hoito:~~

~~Ikääntyneet asiakkaat: seniorineuvonta. Seniorineuvontaan saa yhteyden soittamalla arkisin klo 8.15–16 puhelimeen 09 839 24202~~

~~Muut asiakkaat: se yksikkö, jossa asiakkaalla on vakinainen asiakkuus~~

3. Kaikille avoimet liikkumista tukevat palvelut

Julkisen liikenteen käytön neuvonta ja ohjaus

~~Liikkumista tukevien palvelujen neuvonta toteutetaan ensisijaisesti Vantaa infossa ja Seniorineuvonnan puhelinpalvelussa. Ohjaukseen kuuluu joukkoliikenteen reittejä ja käyttöä koskeva opastus. Vantaa infoissa on Helsingin seudun liikenteen maksulaitteiden harjoittelumahdollisuus. Erilaisiin tapahtumiin voi kutsua Helsingin seudun liikenteen matkakummin kertomaan palveluista.~~

Helsingin seudun liikenteen tarjoamat palvelut

- ~~• esteettömät matalalattiabussit ja lähiliikenteen junat~~
- ~~• lähibussit. Lähibussit ovat matalalattiaisia pikkubusseja, joissa on tilaa vaunuille, pyörätuolille tai rollaattorille. Bussit pysähtyvät bussipysäkkien lisäksi muillakin pysähtymispaikoilla. Kuljettaja auttaa tarvittaessa matkustajia siirtymisessä autoon ja autosta. lähibussit liikennöivät kuudella alueella klo 9–15 välisenä aikana. Vuonna 2016 lähibussit ovat kutsuperusteisia; asiakas voi tilata rajatulle alueelle kuljetuksen puhelimitse.~~

Vapaaehtoistoiminta liikkumisen tukena

~~Kulttuuriluotsi: Kulttuuriluotsit ovat koulutettuja, vapaaehtoisia vantaalaiseen kulttuuritarjontaan perehtyneitä vertaisohjaajia. Kulttuuriluotsin kanssa voi mennä maksutta tai alennuksella teatteriin, konserttiin, museoon, tai näyttelyyn, sekä erilaisiin tapahtumiin. Kulttuuriluotsin voi pyytää seuraksi joko itselle, tutulle, tai ryhmälle. Kulttuuriluotsin seura on maksutonta, mutta omat matkansa, tai alennuslipun, kukin kustantaa itse.~~

- ~~• ystäväpalvelu~~

~~4. Palvelutarpeen arviointiin perustuvat liikkumista tukevat palvelut~~

~~4.1 Helsingin seudun liikenteen maksuton matkakortti~~

~~HSL alueella vakituisesti asuvat sokeat, sotainvalidit ja rintamaveteraanit saavat maksuttoman matkakortin ja seudullisen matkustusoikeuden, jos he täyttävät seuraavat ehdot:~~

- ~~• Sokeat, näkövamman häiriöaste 90 %~~
- ~~• Sotainvalidit, sotavammasta aiheutuva häiriö~~
- ~~• Rintamaveteraanit ja työvelvolliset, joilla on rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnus.~~

~~Pyörätuolia käyttävät henkilöt eivät tarvitse lainkaan lippua HSL:n joukkoliikenteessä.~~

~~4.2 Helsingin seudun liikenteen Oikeus saattajaan -kortti~~

~~Oikeus saattajaan -kortti voidaan myöntää henkilölle, joka ei voi kulkea ilman saattajaa julkisissa kulkuvälineissä. Oikeus saattajaan -korttia haetaan erikseen lääkärin allekirjoittamalla hakemuksella.~~

~~4.3 Alennusliput invalideille ja eläkeläisille~~

~~4.4 KELA taksi~~

~~Sairausvakuutuslain mukaan korvataan omavastuun ylittävä osuus taksimatkasta terveydenhuollon yksikköön tai kuntoutukseen. KELA:n sopimusperusteisesta tilausvälityskeskuksesta (alueellinen keskitetty palvelunumero) tilatusta matkasta asiakas maksaa 25 € omavastuun yhdensuuntaisesta matkasta. Muualta tilatusta matkasta omavastuu on 50 €. Vuotuinen omavastuu vuonna 2016 on 300 €. Asiakkaan tulee säilyttää terveydenhuollosta matkaa varten saamansa todistus, sillä Kela voi pyytää sitä asiakkaalta myöhemmin.~~

~~4.5 Liikkumisen tukeminen on osa muuta palvelua~~

- ~~• omaishoidon tuki: omaishoitajan rooliin sisältyy tehtäviin kuuluu mm. saattaminen, ulkoilu yms.~~

- ~~vammaispalvelujen asumisohjaajan työhön kuuluu asioimisapu~~
- ~~henkilökohtaiseen apuun voi kuulua osallistuminen asiakkaan virkistys-, harrastus- ja asiointimatkoihin~~
- ~~palveluasumiseen kuuluu voi kuulua osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut~~

5. Saattajapalvelu ja taksikorttikuljetus

5.1 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu toteutetaan Menokaveri ~~tuki~~henkilötoiminnan muodossa. ~~Tukihenkilö on sopimukseen perustuvaa vapaachoistoimintaa, jolloin vapaachtoisen ja autettavan kanssa sovitaan toiminta ja siihen liittyvä korvaus.~~ Menokaveri-toiminnan myöntäminen perustuu yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin. Menokaveri on määrärahasidonnainen palvelu, joka voidaan myöntää ikääntyneille ja vammaisille henkilöille, joilla on vaikeuksia julkisen liikenteen käyttämisessä. Menokaverin kanssa tehdään määräaikainen toimeksiantosopimus.

5.2 ~~Taksikortti~~ Taksikuljetus

Taksikuljetuksena voidaan myöntää 2-8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Asiakas saa tehdä matkan haluamaansa kohteeseen. Vantaan kaupunki korvaa yhdensuuntaisesta matkasta enintään 30 €. Tämän summan ylimenevän osan asiakas maksaa autossa kuljettajalle. Lisäksi asiakas maksaa yhdensuuntaisen matkan omavastuuosuuden kuljettajalle. Yksittäisen matkan omavastuu määräytyy julkisen liikenteen maksujen mukaan. Matkalla saa tehdä lyhyen, välttämättömän, enintään 10min pysähdyksen reitin varrella ~~Vantaan alueella maksu määräytyy sisäisen lipun mukaan ja lähikunnissa seutulipun mukaan.~~

5.2.1 Taksikuljetuksen myöntämisperusteet

Taksi~~kuljetuksen~~ myöntäminen perustuu yksilölliseen asiakkaan palvelutarpeen arviointiin, ja sen pohjalta tehtyyn hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Taksikuljetuksen myöntäminen on määrärahasidonnainen palvelu, joten etusijalle palvelua myönnettäessä asetetaan heikoimmassa asemassa olevat henkilöt.

Taksikuljetuksen voi saada

- henkilö, jonka kotikuntalain mukainen kotipaikka on Vantaa

- henkilö, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti vaikeuksia liikkumisessa, ja joka ei voi käyttää julkisia liikennevälineitä ilman suuria vaikeuksia
- ~~yksinasuva henkilö, jonka bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 1820 euroa, ja käytettävissä oleva varallisuus korkeintaan 5000 euroa. Käytettävissä olevalla varallisuudella tarkoitetaan varallisuutta, joka on kohtuullisilla järjestelyillä mahdollista saada käyttöön.~~
- ~~parisuhteessa (avoliitto, avioliitto, rekisteröity parisuhde) yhdessä asuvat henkilöt, kun pariskunnan yhteenlasketut bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 3360 euroa, ja käytettävissä oleva varallisuus yhteensä korkeintaan 8000 euroa. Käytettävissä olevalla varallisuudella tarkoitetaan varallisuutta, joka on kohtuullisilla järjestelyillä mahdollista saada käyttöön.~~
- ~~lapsi, jonka kanssa asuvan vanhemman tai vanhempien bruttokuukausitulot ovat korkeintaan 3360 euroa, ja käytettävissä oleva varallisuus korkeintaan 8000 euroa~~

5.2.2 Päätös taksikuljetuksesta

~~Taksikuljetuksesta tehdään kirjallinen päätös.~~

~~Taksikortti myönnetään määräajaksi. Päätöstä voidaan sen voimassaoloaikana tarkistaa, mikäli hakijan terveydentilassa tai muissa olosuhteissa tapahtuu sellaisia muutoksia, ettei asiakas täytä enää taksikortin saamisen edellytyksiä. Tarvittaessa asiakkaalle tehdään uusi palvelutarpeen selvittely ja häneltä voidaan pyytää uusi selvitys taloudellisesta tilanteesta.~~

~~Sosiaalihuoltolain mukainen taksikortti on tarkoitettu asiointi- ja virkistysmatkoihin. KELA:n korvaamilla terveydenhuollon matkoilla ei voi käyttää sosiaalihuoltolain mukaista taksikorttia.~~

5.2.3 Taksikuljetukseen voidaan tarvittaessa myöntää erillinen palvelulisä tai invalidisä

Taksikuljetuksen käyttäjälle voidaan myöntää palvelulisä, jos hän tarvitsee tavanomaista enemmän kuljettajan apua ennen matkaa ja/tai matkan päättyessä. Palvelulisä oikeuttaa asiakkaan saamaan kuljettajan apua esimerkiksi autosta kotiin siirryttäessä tai asunnosta hakemisessa. Palvelulisänä myönnetty saattajapalvelu ei ole tarkoitettu avustamiseen asiointipaikassa esimerkiksi kaupoissa. ~~Jos taksissa on mukana kuljetuspalvelukortin haltijan mukana saattaja / avustaja, taksi ei voi periä palvelulisiä.~~

Taksikortti annetaan kuljettajalle aina matkan alussa. Palvelulisään oikeutetut asiakkaat kertovat saatto- ja lisäpalvelun tarpeesta tilatessaan matkan tai viimeistään matkan alkaessa.

~~Taksikortin käyttäjälle voidaan myöntää invataksin käyttöoikeus ns. invalidisä. Tällöin asiakkaan kuljetus edellyttää invavarusteltua autoa, ja kyydistä peritään liikenne- ja viestintäministeriön taksapäätöksen mukainen lisämaksu (invalidisä). Palvelulisää ei makseta.~~

5.2.3 Taksikuljetuksessa mukana olevat muut matkustajat

Mukana matkustajat	Maksut
VPL ja SHL asiakkaiden yhteinen matka. Tilatessa ilmoitetaan matkalle osallistujien tiedot, tilauskeskus tarkastaa, ovatko he oikeutettuja VPL tai SHL matkoihin	Yksi matkustaja: kuljetuspalvelumatka Muut matkustajat: omavastuu Huom! SHL kortilla 30 euroa ylittävän matkan kustannuksen asiakas maksaa
Asiakas tarvitsee saattajan. Ilmoitetaan saattajan mukana olo tilausta tehtäessä. Saattajia voi olla yksi, hän kulkee kokonaan saman matkan kuin avustettava.	Asiakas: oma vastuu, kuljetuspalvelumatka Saattaja: ei omavastuuta
Asiakkaalla on mukana omia lapsia. Ilmoitetaan lasten mukana olo ja määrä tilausta tehtäessä.	Asiakas: oma vastuu, kuljetuspalvelumatka Lapset: Alle 7 vuotiaat maksutta, yli 7- 17 vuotiaat maksavat lapsen omavastuun hinnan
Asiakkaalla on seuralainen mukana. Ilmoitetaan seuralaisen mukanaolo ja määrä tilausta tehtäessä.	Asiakas: omavastuu, kuljetuspalvelumatka Seuralainen: kukin seuralainen maksaa omavastuun.

OSA 2 Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun toimintaohje

Subjektiivisena oikeutena turvattu palvelu tai taloudellinen tukitoimi on järjestettävä asiakkaan täyttäessä myöntämisen perusteet.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3.4.1987/380

Vammaisille tarkoitetut palvelut. Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista (VpL 8 § 2 mom.)

Kuljetuspalvelut. Kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset. Jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia ovat vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tapahtuvat tai lähikuntiin ulottuvat kuljetukset.

Kuljetukset voi kunta järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtiosuudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla taikka korvata jäljempänä 5 §:ssä tarkoitetulle henkilölle taksilla, invataksilla tai vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. (VpA 4 §)

Kuljetuspalvelujen järjestäminen. Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Kuljetuspalveluja ei järjestetä henkilölle, joka saa näitä palveluja muun lain nojalla. (VpA 5 §)

Kuljetuspalvelujen laajuus. Kuljetuspalveluja on järjestettävä edellä 5 §:ssä tarkoitetulle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen

lisäksi vähintään kahdeksantoista yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa matkaa kuukaudessa. (VpA 6 §)

1.1 Kuljetuspalvelun tarpeen arvioiminen

Kuljetuspalvelun—myöntäminen perustuu laaja-alaiseen palvelutarpeen selvittämiseen, jossa saadaan tietoa asiakkaan elämäntilanteesta, toimintakyvystä ja voimavaroista. Selvitetään asiakkaan liikkumisen tarpeet ja mahdollisuudet kuten työmatkat, vapaa-ajan liikkumistarpeet, asiakkaan toimintakyky, apuvälineiden käyttö, joukkoliikenneyhteydet, kuten lähibussit ja ympäristön palvelut ja esteettömyys. Asiakkaan luo tehdään tarvittaessa kotikäynti ja hänen kanssaan kuljetaan koematka julkisella liikenteellä. Ensisijaisesti asiakasta ohjataan julkisen liikenteen mm. lähibussien käytöstä.

Selvittelyssä hyödynnetään asiakkaan luvalla terveydentilaa koskevia tietoja ja asiantuntijalausuntoja. Mikäli terveydenhuollon rekisterissä ei ole riittäviä tai ajantasaisia tietoja, asiakasta pyydetään toimittamaan lääkärinlausunto terveydentilastaan. Asiakkaan tilanteesta pyydetään tarpeen mukaan lausunto myös fysioterapeutilta, toimintaterapeutilta tai muulta asiantuntijalta.

Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään asiakkaan palvelukokonaisuus ja miten ne vastaavat liikkumisen tarpeisiin ja näin vältetään palvelujen päällekkäisyydet.

1.2 Kuljetuspalvelun myöntäminen

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu on mahdollinen seuraavissa tilanteissa:

- asiakkaalla on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia liikkumisessa
- ~~saattajankaan avustamana ei julkisten liikennevälineiden käyttäminen onnistu ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia~~
- **julkisen liikenteen käytössä on kohtuuttoman suuria vaikeuksia**

Oikeus kuljetuspalveluun ei perustu pelkästään sairauteen tai diagnoosiin, vaan niiden vaikutuksesta asiakkaan toimintakykyyn. Lisäksi huomioidaan asiakkaan olosuhteet ja asumisympäristö.

~~Jos vaikeavammaisella henkilöllä on autoveronpalautusta tai autoavustus, voidaan asiakkaan kanssa yhdessä sopien vähentää kuljetuspalvelujen määrää.~~

1.3 Kuljetuspalvelumatkojen määrä ja kohdennus

Asiointi ja virkistysmatkat

Kuljetuspalveluasiakkaalle myönnetään vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa asiointiin ja virkistykseen. Matkat käytetään kuukausikohtaisesti ts. niitä ei voi kerryttää seuraavalle kuukaudelle. ~~Matkoja ei voi siirtää seuraavalle kuukaudelle eikä matkoja saa käyttää etukäteen.~~

~~Asiakas ei ole velvollinen esittämään yksilöityjä syitä matkojensa tarpeesta, mutta tarvittaessa häneltä voidaan pyytää yleisluonteinen selvitys matkojen tarpeesta.~~

~~Asiakkaalla on kuitenkin erityinen selvitysvelvollisuus seuraavissa tapauksissa:~~

Työ ja opiskelumatkat

Työmatkoina korvataan asunnon ja työpaikan väliset matkat. Matkoja ei myönnetä työnantajan määräyksestä tapahtuvaan työn tekemiseen eikä yritystoimintaan liittyviin matkoihin.

Kuljetuspalveluun oikeuttavana opiskeluna pidetään ainoastaan tutkintoon tähtäviä opintoja tai ammatin saavuttamiseen tai työntekomahdollisuuksien parantumiseen tähtäviä opintoja.

Asiakas todentaa matkatarpeen tulee toimittaa todistuksella opiskelu- ja työpaikasta.

Eläkkeellä oleminen ei ole este työ- ja opiskelumatkojen korvaamiseen.

Lisämatkat

~~Asiakas perustelee tulee perustella~~ lisämatkojen tarpeensa hakiessaan. KELA korvaa terveydenhuollon matkat.

1.4 Kuljetuspalvelumatkojen aluerajat

Kuljetuspalvelu myönnetään asuinkunnassa, lähikunnassa tai toiminnallisessa lähikunnassa tapahtuviin matkoihin. ~~Asiakkaan tulee käyttää julkista liikennettä niiltä osin, kuin se ei tuota hänelle kohtuuttoman suuria vaikeuksia.~~ Kunta on velvollisuus korvaa ainoastaan kohtuulliset kuljetuspalvelut. Kohtuuttomia kustannuksia ei korvata.

Vantaan lähikuntina pidetään Helsinkiä, Espoota, Keravaa, Tuusulaa, Järvenpäää, Nurmijärveä, Sipoota ja Kauniaista.

~~Jos Vantaa on sijoittanut asiakkaan asumisyksikköön Vantaan lähikuntiin, asiakkaan omavastuu on sijoituskunnan sisäisen liikenteen maksua vastaava summa ja seutuliikenteen maksua vastaava summa lähikuntiin matkustettaessa. Tällöin myös Vantaalle suuntautuvien matkojen omavastuuosuus määräytyy seutuliikennemaksun perusteella.~~

Toiminnallista lähikuntaa määriteltäessä huomioidaan asiakkaan tarve niihin yleensä saatavissa oleviin palveluihin, joita hänen asuinkunnassaan tai sen naapurikunnissa ei ole. Tällöinkään etäisyys toiminnalliseksi lähikunnaksi määriteltyn kuntaan ei saa olla kohtuuttoman pitkä.

Jos Vantaa on sijoittanut asiakkaan muualle kuin lähikunnan tai toiminnallisen lähikunnan alueella olevaan asumisyksikköön, hänelle voidaan myöntää kuljetuspalvelua matkustamiseen kyseisessä kunnassa ja sen lähikunnissa, mikäli kuljetuspalvelun saamisen ehdot täyttyvät.

1.5 Vierailupaikkakunnalla tehtävät matkat

Kuljetuspalvelu vierailupaikkakunnalla tehtäviin matkoihin ei ole subjektiivinen oikeus. Kuljetuspalveluja ei myönnetä vierailupaikkakunnalla tehtäviin matkoihin. Näin ollen lomailu-, vierailu- ja asiointimatkoihin muualla kuin omalla asuinpaikkakunnalla ja sen toiminnallisissa lähikunnissa ei myönnetä kuljetuspalvelua.

1.6 Matkojen määrä ja korvaustapa

Kuljetuspalvelukortti on henkilökohtainen ja matkustajana on oltava kortin haltija. Matkan omavastuuosuus maksetaan **kuljettajalle** taksissa. Työssäkäyvät ja opiskelijat maksavat omavastuuosuutensa erikseen sovittavalla tavalla. Jos kaksi tai useampia kuljetuspalveluun oikeutettua henkilöä matkustaa yhdessä, keneltäkään heistä ei peritä omavastuuosuutta, mutta jokaisen katsotaan käyttäneen yhden hänelle myönnetystä matkoista. Omavastuun summa vastaa julkisen liikenteen maksua, se ilmoitetaan asiakasohjeessa.

Omavastuu kuljetuspalvelun käyttämisestä määräytyy joukkoliikenteen taksojen mukaan. Omavastuuosuuden yhteydessä huomioidaan taksin välityksestä aiheutuva ylimääräinen kustannus, minkä vuoksi omavastuuosuus on joukkoliikenteen maksua yhden euron (1 €) pienempi.

Vantaan alueella maksu määräytyy sisäisen liikenteen lipun hinnan mukaan ja lähikunnissa (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Sipoo, Nurmijärvi, Järvenpää, Kerava ja Tuusula) seutulipun hinnan mukaan. Yksittäisen matkan omavastuu muuttuu mikäli julkisen liikenteen maksut muuttuvat.

Asiakas näyttää tulee näyttää kuljetuspalvelukortin kuljettajalle ennen matkan alkua. Kuljetuspalvelukortilla maksetusta matkasta on aina pyydettävä kuitti, johon on merkitty ajettu reitti. Kuitti **säilytetään** tulee säilyttää kolme kuukautta. ja se on pyydettäessä esitettävä palvelun myöntäneen yksikön työntekijälle.

1.7 Kuljetuspalvelun käyttäminen

Kuljetuspalvelumatka tilataan ~~Lähtäks~~ kuljetuspalvelumatkojen tilausnumeroista. Asiakas ei voi valita kuljetukset suorittavaa kuljettajaa, poikkeuksena työ- ja opiskelumatkat. Työssä käyvät asiakkaat ja päätoimiset opiskelijat tilaavat asiointi- ja virkistysmatkansa keskitetystä tilausnumerosta.

1.8 Palvelulisä ja invataksin käyttöoikeus

Palvelutarpeen arvioinnin perustella asiakkaalle määritellään oikeus saada kuljetuspalvelun lisäpalvelut (palvelulisä ja invataksin käyttöoikeus). ~~Vantaalla saattajapalvelun korvaa palvelulisä.~~

Kuljetuspalveluasiakkaalle myönnetään palvelulisä, jos hän tarvitsee kuljettajan apua ennen matkaa ja/tai matkan päättyessä. Palvelulisä oikeuttaa pyytämään taksin kuljettajalta tavanomaista enemmän palvelua. Tämä tarkoittaa esim. seuraavia asioita: kuljettaja avustaa ajoneuvoon siirtymisessä asiakasta ja avustaa apuvälineen nostamisessa, saattaa hänet määränpäähän. Palvelulisänä myönnetty saattajapalvelu ei ole tarkoitettu avustamiseen esimerkiksi kaupoissa ym. Jos taksissa on mukana kuljetuspalvelukortin haltijan mukana saattaja, taksi ei voi periä palvelulisää.

Invataksin käyttöoikeus tulee asiakkaalle silloin, kun asiakkaan kuljetus edellyttää invavarusteltua autoa. Kyydistä peritään liikenne- ja viestintäministeriön taksapäätöksen mukainen lisämaksu, palvelulisää ei voi silloin periä.

1.9 Taksikuljetuksessa mukana olevat muut matkustajat

Mukana matkustajat	Maksut
VPL ja SHL asiakkaiden yhteinen matka. Tilatessa ilmoitetaan matkalle osallistujien tiedot, tilauskeskus tarkastaa, ovatko he oikeutettuja VPL tai SHL matkoihin	Yksi matkustaja: kuljetuspalvelumatka Muut matkustajat: omavastuu Huom! SHL kortilla 30 euroa ylittävän matkan kustannuksen asiakas maksaa
Asiakas tarvitsee saattajan. Ilmoitetaan saattajan mukana olo tilausta tehtäessä. Saattajia voi olla yksi, hän kulkee kokonaan saman matkan kuin avustettava.	Asiakas: oma vastuu, kuljetuspalvelumatka Saattaja: ei omavastuuta
Asiakkaalla on mukana omia lapsia. Ilmoitetaan lasten mukana olo ja määrä tilausta tehtäessä.	Asiakas: oma vastuu, kuljetuspalvelumatka Lapset: Alle 7 vuotiaat maksutta, yli 7- 17 vuotiaat maksavat lapsen omavastuun hinnan
Asiakkaalla on seuralainen mukana. Ilmoitetaan seuralaisen mukanaolo ja määrä tilausta tehtäessä.	Asiakas: omavastuu, kuljetuspalvelumatka Seuralainen: kukin seuralainen maksaa omavastuun.

--	--

1.10 Väärinkäytökset

Kuljetuspalvelun käyttöä seurataan ja mahdolliset väärinkäytökset tutkitaan ja selvitetään tapauskohtaisesti. Väärinkäytöstä aiheutuneet kustannukset peritään takaisin. Väärinkäytösten ilmetessä, asiakas siirtyy laskutusasiakkaaksi. Silloin hänelle korvataan palvelun mukaiset matkat jälkikäteen kuittien perusteella.